סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פלימין. שמי דפטת שיש לה כהלכתה לאורכה ונעשויה כמנוי ובדופן שלישית ורביעית קבועין עמודים לקרני הזויות* ויש להם טפח: כשירה. דתנן (סוכה ו') שתים כהלכתן ושלישית אפילו טפח: ואילו כשהם פלימים. שבנה ב' מחיצות בתוכה אצל מחיצות הראשונות ונמצאו פלימיה עומדין בין שתי המחיצות מכאן ובין שתי מחיצות מכאן ובתוך האכסדרה אינן נראין: פטולה. דאין לה אלא ב' מחיצות: לדידי כשירה. דפליגי עלן בהא מילתא לקמן בפירקין* דאפילו אין לה שום מחיצה לאמרינן פי תקרה יורד וסותם דסתם אכסדרה תחובין קורות למעלה מעמוד לעמוד שעליהן נותנים את התקרה והכי קורות יש להם פה דהייט חודה שאינה עגולה אלא מרובעת: לדידך. נמי דאמרת פסולה אין כאן 'מחיצה לאיסור' דהכא הייט טעמא, שסילק מכאן את הפלימין ואת מחיצות הראשונות ע"י מחיצות הללו והעמידה על אלו לבדן: מאי מקורה. מכוסה בגג אבל כאן עליה: גפנים כאן. תחת הקירות: מותר לזרוע כאן. אין לקירות מד ואין צריך להרחיק דפי תקרה יורד וסותם והוי מחיצה מבדלת ביניהם: פשוט אם קרוין. שקירה כל הבית אסור אח"כ הרחיק: סילוק מחיצות. שהשלמה זו סילק פי תקרה ואין כאן מבדיל: ביד רב שמעיה. ליזהו להשיב לאביי תשובה זו: לאקל ולהחמיר. פעמים שהמחיצה מתרת לענין כלאים ופעמים שהיא אוסרת: עד עיקר המחיצה. כלומר עד יסוד מחיצה סמוך ודבוק למחיצה: שיש משוך. כרס רחוק מן הגדר אחת עשרה אמה וכ"ש פחות: לא יביא זרע. בין כרס לגדר וטעמא מפרש לקמן: מוסכן ממני. דאלימא לאקשויי טפי (ג) מבריתא: קרחת הכרם. לקמן מפרשא: עשרים וארבע אמות. צריך שיהא בה להחזיר ארבע אמות ולזרוע ואם פחות אסור לזרוע בה אפילו טפח: מחול. סביב כמין מחולות: אין שם עשרה אמה כו'. לפי שיש כרס מכאן ומכאן וצריך להרחיק ואין ארבע אמות לכרס לכל לד לעבודתו כמלא בקר וכליו שהיו תורשין בשוורין ואם נשארו ח' אמות באמצע אשם בחת לחלקו לכאן ולכאן יש ד' אמות לכל חלק תשיבי ולא בטילי ולא אתי כרס דהאי גיסא ומבטל פלגא וכרס מהאי גיסא ומבטל פלגא: כדי עבודתו. ארבע אמות לכל לד: י"ב אמות. לקמן מפרש טעמא: לאו סייגו עשאה. דאיהי מחילה משויא ליה להאי מחול כי כרס: אבי גרסינן ארבע אמות דלכדי כרס עבודת הכרם. וכיון דצריך לו הוי כרס עצמו: אין דלא מודרען. משום דמקלקל ליה לכותל אבנים שהמחרישה מעלה עפר תיתום והכותל טפל כשאין תחתיו קרקע חזקה והכי תנן בבבא בתרא (דף יפ:) מרחיקין את הזרע ס': ג' קרפיפות זה בצד זה. מלגרפיות להדי האי דפיים לאחשובי דלא ליבטיל לגבי כרס: ג' קרפיפות זה בצד זה. במחילה של שתי חלון של קנים-לא- של ערב כגון חבלים שלא החירו בו ליחיד אלא בית שתים שתים דמפרש בפ"ק (דף מז:) דשיירא מותרת להקיף כל צרכן בקנים ובחבלים לדירה אבל יחיד יותר מבית שתים לא אח"כ עשה שתי וערב מחילה קיימת: ושנים שתיים מגופפין וכו'. שהחיצונים רחבים מן האמצעי והוא פרוץ לשניהם במלואו וגיפופיהן עודפין עליו*: ויחיד בזה ויחיד בזה [ויחיד בזה] נעשו שיירא ונתנין לכל צורכן. דאמרינן דיורי גדולים בקטן ומגלא שלשתן באמצעי האמצעי מצרפן ומותר אמצעי זה כל שהוא (ל) גדול (היקף) בתחילה של שתי לא של ערב וכגון שנירבו: אמצעי מגופף ומיצוים אין מגופפין. שהוא רחב מהן והן פתוחין לו במלואו ולדידיה לא הוי מילואו: אין נותנין לפס. אלא בית שתים לכל קרפף שהרי אין שלשה דיורין בחד דדיורי אמצעי בחיצונים וזיל לטרי תרי הוא דאיכא ובאמצעי ליכא אלא חד; ולפס אחד מהן יותר מבית שתים הוא אסור, ולפס אמצעי יותר מבית שתים כגון אסורין שהרי הן פרוצין לרשות האחורה: שנים שוו כיחיד. עד דהוי שיירא דהייט שלשה: מיבעיא לפו. אמצעי מגופף ואם חיצונים ושני אמצעים באמצעי ויחיד בזה ויחיד בזה מאי: מי הכא נפקי כו'. והרי דאמצעי הוא, ושניהם שוקעין לכאן ולכאן שדי תרוייהו להכא ותרוייהו להכא ולישתרו שני קרפיפות החיצונים היקף בכל צרכן: או דילמא. שלי הא לא מקילינן דישדינהו להכא ולהכא והא לא אמרינן דירמינהו תרוייהו לחד ולמישרי מיהא חד מן החיצונים בכל צרכו דמסתמא הכי ניחא ליה טפי דליהוי חד להכא וחד להכא דלא ניהוי אלא תרי בכל חד דרווח להו לתשמישייהו מלמהוי תלתא בחד ובאיכא לא ניהוי אלא חד: (ה) ואי באמצעי. והוא שליט על החיצונים: וכל היכא דנפיק אלמא שוו. ושדיא להכא ולהכא-לא- שדיא מיהא לחד מינייהו ומשתרי חד מן החיצונים (ו) בכל צרכי היקף: או דילמא אימר לתכא או לתכא. ולא ידעינן להי מנייהו הלכך אפילו חד מי לא יהבינן ליה כל צרכו: והלכתא בעיין לקולא. שלחתיה אלו להקל: גידוד

אינון שיירא. או דלמא אים' מהכא לא אמרינן. ב' באמצע ואחד בזה כו' והלכתא דבעיין לקולא. כלומר אמרינן אי מהכא נפיק הוו להו ג' וכן מאידך גיסא ונעשו שיירא ונותנין להן כל צרכן. אמר רב

רב נסים גאון

אמר רב יהודה ג' קרפיפות זה בצד זה כו' נעשו כשיירה ונותנין להן כל צורכן איתיה לפירושיה בסוף פרק א' דהא מסכתא (דף מז) יחיד נותנין לו בית שתים שנים נותנין להם בית שתים שלשה נעשו שיירא נותנין להן כל צורכן:

סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פלימין. לאן גרלה כמו שפירש בקונטרס שיש שתי דפטת לאורכה כמנוי מפולש דבפ"ק דסוכה (דף יח:) מהדר ליה אביי לרבא בהא מודינא לך משום דהוי כמנוי מפולש ולא אמרינן פי תקרה יורד וסותם אלא יש לפרש דהוי כמין גאם ואין להחריך: חציו מקורה גפנים כאן, מותר לזרוע כאן. משום פי תקרה אע"ג דלענין שבת לא אמרינן פי תקרה לשמואל אלא כשיש ד' מחיצות לגירסת רביו חננאל ור"מ [מ"מ] יש לחלק בין כלאים לשבת כדמשמע בפ"ק (דף יא:) *והא דקא אמרינן לעיל דקטנה הוי כפתחה של גדולה אף לכלאים מיתורא דקתני במתני' מפני שהיא כפתחה של גדולה משמע ליה לכל מילי הוי כפתחה: שנים בזה ושנים בזה. ולא דמי לתשעה בקטנה ויחיד בגדולה דהכא איכא טעמא כדאמר דנפיק להכא ולהכא: גידוד

*סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין כשירה ואילו השתה פצימיה פסולה א"ל אביי לרבא כשירה לדידך סילוק מחיצות היא א"ל רבה בר רב תנן לאביי ולא מצינו מחיצה לאיסור והתניא בית שחציו מקורה וחציו אינו מקורה גפנים כאן מותר לזרוע כאן ואילו השתה את קרוי אסור א"ל התם סילוק מחיצות הוא שלח ליה רבא לאביי ביד רב שמעיה בר זעירא ולא מצינו מחיצה לאיסור והתניא יש במחיצות הכרם להקל ולהחמיר כיצד כרם הנטוע עד עיקר מחיצה, זורע מעיקר מחיצה ואילך שאילו אין שם מחיצה מרחיק ד"א וזורע, זה הוא מחיצות הכרם להקל, ולהחמיר כיצד היה משוך מן הכותל י"א אמה לא יביא זרע לשם שאילמלי אין מחיצה מרחיק ד"א וזורע וזהו מחיצות הכרם להחמיר א"ל וליטעמיך אותבן ממתניתין *דתנן קרחת הכרם ב"ש אומרים כ"ד אמות וב"ה אומרים ט"ז אמה מחול הכרם ב"ש אומרים ט"ז אמה וב"ה אומרים י"ב אמה, ואיזו היא קרחת הכרם כרם שחרב אמצעיתו: אם אין שם ט"ז אמה לא יביא זרע לשם, היו שם ט"ז אמה נותן לו כדי עבודתו וזורע את המותר אי זו היא מחול הכרם בין הכרם לגדר שאם אין שם י"ב אמה לא יביא זרע לשם, היו שם י"ב אמה נותן לו כדי עבודתו וזורע את המותר אלא התם לאו דתיינו טעמא (ה) דכל ד"א לגבי כרם עבודת הכרם, לגבי גדר-כיון דלא מזדרען אפקורי מפקר להו, דביני ביני אי איכא ד' חשבון ואי לא, לא חשיבן אמר רב יהודה ג' קרפיפות זה בצד זה: ושנים החיצונים מגופפים והאמצעי אינו מגופף-ויחיד בזה ויחיד בזה* נעשה כשיירא ונותנין להן (ג) כל צורכן (ודא) אמצעי מגופף ושנים החיצונים אינן מגופפין ויחיד בזה ויחיד זה [ויחיד בזה] אין נותנין להם אלא בית שש, איבעיא להו: אחד בזה ואחד בזה ושנים באמצעי מהו: אי להכא נפקי תלתא הוו ואי להכא נפקי תלתא הוו או דילמא חד להכא נפיק וחד להכא נפיק ואם תימצי לומר חד להכא נפיק וחד להכא נפיק, שנים בזה ושנים בזה ואחד באמצעי מהו: הכא ודאי אי להכא נפיק תלתא הוו, ואי להכא נפיק תלתא הוו או דילמא אימר להכא נפיק ואימר להכא נפיק, והלכתא בעיין לקולא, אמר רב חסדא גידוד

הגהות הב"ח

(ה) גמ' ולא אלא דכל מרבע (ג) שם כל צורכן (ודלא) מז"מ וכ"כ ס"ל מין זה: (ג) רש"י ד"ה מוסכנוכי' מפי מכרייתא. נ"ל ר"ל מן מכרייתא: (ד) ד"ה ויחיד בזה וכו' כל שהוא היקף בדול ממילה: (ה) ד"ה ואחד ד"ה וכל היכא הד"מ:(ו)בא"ד מן המיצוים בהיקף כל מרבע הס"ד:

יג א מיי' פ"ד מהלכות סוכה הלכה ח סמג עשין מג טוש"ע א"ח סי' תכל סעיף ח:

יד ב מיי' פ"ז מהלכות כלאים הלכה יח:

טו ג מיי' שם הלכה יג וס"ג שם הלכה טו טוש"ע י"ד סי' רלו סעיף כב:

טז ד מיי' פ"ז שם הלכה יא וטוש"ע שם סי' רלו סעיף מב:

[מי' תוס' סוכה יח: ד"ה אכסדרה וכו' דפיאות מותר לכלאים וכו' כדאיתא נמיחוזין לעיל יא.]

יח ה מיי' שם הלכה יב טור ש"ע שם סעיף מג:

יח ו מיי' פע"ז מהל' שבת הלכה יד טור ש"ע א"ח סי' שם סעיף ג:

מאבדה

כ. נ. ג. הסברים דה"א דקתני ר"ל דמחיצות דקתני

כלאים פ"ד מ"א לעיל ג.

הגהות הב"ח

(ה) גמ' ולא אלא דכל מרבע (ג) שם כל צורכן (ודלא) מז"מ וכ"כ ס"ל מין זה: (ג) רש"י ד"ה מוסכנוכי' מפי מכרייתא. נ"ל ר"ל מן מכרייתא: (ד) ד"ה ויחיד בזה וכו' כל שהוא היקף בדול ממילה: (ה) ד"ה ואחד ד"ה וכל היכא הד"מ:(ו)בא"ד מן המיצוים בהיקף כל מרבע הס"ד:

רבינו חננאל

סיכך ע"ג אכסדרה שיש לה פצימין כשירה ואלו השתה פצימיה פסולה. א"ל לדידי כשרה היא לדידך סלוקי סלוקינהו למחיצה והתנן חצר גדולה שנפרצה לקמנה גדולה מוחרת והקטנה אסורה. ואילו השתה ניפופיה גדולה נמי אסורה ודהתנן התם נמי סלוקי סלוקינן למחיצתא והתניא יש במחיצות להקל ולהחמיר להקל כיצד כרם הנטוע עד עיקר מחיצה [זורע מעיקר מחיצה] ואילך שאילו אין שם מחיצה מרחיק ד' אמות וזורע זו היא מחיצה הכרם להקל. להחמיר כיצד היה משוך מן הכותל י"א אמה לא יביא זרע לשם שאילו אין שם מחיצה מרחיק ד' אמות וזורע זו מחיצת הכרם להחמיר. הנה מצאנו מחיצה לאיסור. א"ל אדמותבת מברייתא מותיב מסתני' דתנן איזהו מחול הכרם בין הכרם לגדר אם אין שם י"ב אמה [לא] יביא זרע לשם הוי שם י"ב אמה נותנין לו כדי עבודתו. וזורע את המותר. הנה יש מחיצה לאיסור אלא סברא הוא כל ארבע אמות כו' אמר רב יהודה ג' קרפיפות כו' עד ויחיד בכל קרפף נעשו שיירא וכאילו באחד כולן שריין ונותנין להן כל צרכן אבל אם האמצעית מגופף וב' החיצונות אינן מגופפות ויחיד בכל קרפף אין נותנין להם אלא בית שש בלבד סתתים לכל אחד מהן שאינן שריין ביחד וכיחידים הן חשובין. איבעיא להו ב' בזה הקרפף וב' בזה הקרפף ויחיד באמצע מהו. מי אמרינן אי הכין נפיק הא הוו להו ג' ונעשו כשיירא ואיסתכא נפיק הוו להו נמי ג'

נוסא

ג' קרפיפות כה בצד כה ונמצא אינו יחיד בכל אחד

ב' בחיצונים רחבים והאמצעי נד ... אמצעי רחב אמר אפשר לומר שלא בחיצונים נחשבים יחיד כדי שיהא לגמר מחיצה לשיפוי (ועל סמ' אי' ... לדיקר כדי לעשר כל צרכן מבנה

ב' שאלות בצרכן קרפף רחב ו' - שיש באמצעי ב' - שיש בחיצונים

נוסא אמצעי ג'

ע' נשא דאמ' ג'